
PRAVNI ŽIVOT

ČASOPIS ZA PRAVNU TEORIJU I PRAKSU

»Pravni život«, časopis za pravnu teoriju i praksu pojavio se 1952. godine kao zajedničko glasilo udruženja pravnika Srbije i Bosne i Hercegovine, a nešto docnije i Udruženja pravnika Crne Gore.

Pošto su ostala dva udruženja počela izdavati sopstvene časopise, »Pravni život« 1969. godine postaje glasilo Udruženja pravnika Srbije.

Časopis objavljuje teorijska istraživanja i studije iz jugoslovenskog i uporednog prava kao i materijale sa naučnih i stručnih skupova. U njemu se poklanja pažnja u svemu onome što se u pravnom životu zbiva. Na njegovim stranama objavljuju se izabrane odluke iz sudske i arbitražne prakse, osvrti i prikazi novih knjiga kao i raznovrsni prilozi iz svakodnevne prakse. Kao glasilo Udruženja pravnika Srbije, časopis prati delatnost pravničke organizacije i o njima obaveštava čitaoce.

Dosadašnji urednici »Pravnog života« bili su: Mihailo Đorđević (1952–1969), dr Živojin Aleksić (1969–1975) i dr Milan Petrović (1975–1980).

Broj 1–2/2000 / Godina IL / Knjiga 448
str. 1–120

B e o g r a d

Glavni i odgovorni urednik
SLOBODAN PEROVIĆ

Redakcija

STEVAN LILIĆ, BOGOJE MARJANOVIĆ, MIODRAG ORLIĆ,
SLOBODAN PEROVIĆ, RATOMIR SLIJEPČEVIĆ

Izdavački savet

Slavko Carić, Budimir Košutić, Petar Milutinović, Jezdimir Mitrović,
Miroslav Paunović, Slobodan Perović, Dragoljub Petrović,
Gordana Stanković, Dragoljub D. Stojanović (predsednik),
Slobodan Šoškić, Miroslav Varićak

Izdavač

UDRUŽENJE PRAVNIKA SRBIJE
Beograd, Krunska 74,
tel. 4443-024, 4448-459, 4446-910,
poštanski fah 950

Grafička obrada i korektura

Miodrag Golubović

Kompjuterska obrada i prelom teksta

Julijana Drašer

Pretplata za 2000. godinu iznosi: za fizička lica – 800 dinara, za pravna lica
– 1.500 dinara, za inostranstvo – 100 US \$. Pretplata se vrši
na žiro račun broj: 40803-678-2-4725,
uz naznaku: Pretplata za časopis »Pravni život«.

Tiraž: 800 primeraka

Štampa: »INTERGRAF – MM«, Beograd

REČ REDAKCIJE

Dvanaesti susret Kopaoničke škole prirodnog prava održan je od 13. do 17. decembra 1999. godine na Kopaoniku sa opštom temom: MOĆ I NEMOĆ PRAVA.

Za ovaj susret publikovano je 329 referata domaćih i inostranih autora (4 toma „Pravnog života” 9–12/98, ukupno preko 4.000 stranica), raspoređenih shodno tradicionalnom kopaoničkom Heksagonu prirodnog prava.

Iako je ovaj Susret održan pod otežanim okolnostima i otežanim uslovima – finansijskim i drugim (kao što je poznato Kopaonička škola nije održana 1998. godine upravo zbog tih i takvih uslova), po broju učesnika (oko 1.500) i rezultatima rada, Dvanaesti susret je u pravničkoj javnosti ocenjen kao veoma uspešan i plodonosan u svim oblastima prava i pravne nauke.

Zato, Redakcija je odlučila da prvi dvobroj u 2000-toj godini bude posvećen Završnom dokumentu sa tog skupa u kome su sadržane Opšte konstatacije, Uvodna reč osnivača Kopaoničke škole prirodnog prava i autentičan tekst Poruka svih 26 sekcija koje su usvojene na Završnoj plenarnoj sednici. Verujemo da će ovaj dvobroj biti dragocen doprinos korisnicima našeg Časopisa.

Istovremeno, u ovom dvobroju, objavljujemo i javni poziv za izradu radova za Trinaesti susret Kopaoničke škole prirodnog prava koji će se održati od 13–17. decembra 2000. godine na Kopaoniku, pod generalnom temom: KULTURA PRAVA I SNAGA ZAKONA.

Nadamo se da ćemo u 2000. godini prebroditi finansijske i druge teškoće i obezbediti uredno izlaženje našeg Časopisa.

verzija utvrđuje već više godina. Tako smo dospeli među malobrojne zemlje u tranziciji koje takav zakon još nisu donele.

8. Korupcija, mito i zloupotreba službenog položaja spadaju u ona pitanja koja nijedno društvo ne može ostaviti bez odgovora, bez opasnosti da ugrozi svoje vitalne interesa. O ovome nas bogato uči najnovije iskustvo mnogih država Dalekog istoga, ali i nekih zemalja tranzicije. Moralno propadanje društva zaustaviće se u meri u kojoj ćemo uspeli da stavimo pod kontrolu ove pojave. Efikasnost i racionalnost u radu uprave postići će se pojednostavljivanjem upravnih postupaka, posebno uvođenjem izričite obaveze organa uprave da dokaze pribavljaju po službenoj dužnosti, naročito u složenim upravnim stvarima. Ovim će se suziti i prostor za korupciju. Korupcija nije nikakav naš monopol niti naše pravo, niti naš usud (»lamordita« u zemljama Latinske Amerike, »bakšiš« u zemljama Magreba i »pungliud« u Indoneziji uzroci su velikih turbulencija u društvenim, političkim i pravnim sistemima tih zemalja). Radi se samo o tome da nađemo efikasne mehanizme stavljanja pod kontrolu jedne pojave koja je univerzalna. To što je univerzalna nas obavezuje da smanjujemo njeno dejstvo na naš sistem.

9. Bez odlaganja treba pristupiti pripremama za osnivanje Instituta za javnu upravu ili jačanju postojećih naučno-stručnih institucija koje bi poslove istraživanja i efikasnog rada uprave mogle da organizuju u okviru svoje delatnosti. Doslovno, ostali smo poslednja zemlja Evrope koja takvu instituciju nema niti takvim kapacitetom raspolaže. Uspešan rad u toj oblasti bitan je za izgradnju moderne, efikasne i brze uprave koja ima sve više uslužnu, a sve manje kontrolnu funkciju u državi okrenutoj budućnosti.

4. Pravo i tehnologija

*Dr STEVAN LILIĆ,
profesor Pravnog fakulteta u Beogradu*

Imajući u vidu da ova sekcija postoji od skora, moguće je uočiti porast interesovanja za njen rad, kao i za učešće u njoj. Publikovano je sedam referata kojima se pokušalo ukazati na potrebu uočavanja, prilagođavanja i prevazilaženja situacija i nastalih i nastajućih usled

»kompjuterizacije« svih vidova ljudskih aktivnosti, a posebno onih koji se neposrednije tiču prava, njegove pripreme, izrade i primene. Tako se kroz referate i diskusiju povodom njih, posebno ukazalo na pojave i probleme u vezi: interneta i cenzure podataka koji se kroz internet daju; krivičnih dela i njihovih javnih oblika neposredno, tj. u direktnoj vezi sa kompjuterima; ukazivanja na pojavu i postojanje virtuelnog mirovnog sudije u određenim zemljama; potrebe većeg korišćenja kompjuterizacije vezano za pripremu, izradu i primenu propisa od strane vlade i zakonodavstva; raznih pravnih aspekata elektronskog poslovanja; pitanja šta će pravnicima kompjuter, kao i pitanja postojanja novog elektronskog piratstva. Imajući u vidu »isprepletanost« kompjuterizacije sa svim javnim oblicima življenja razmotriti predloge za budućom tešnjom saradnjom sa drugim sekcijama, pa čak možda i za eventualnim objedinjavanjem sekcija.

Upućujemo apel svim prisutnim da po povratku u svoje sredine načine kopije dokumenata i podataka koje poseduju u kompjuterima, odnosno da postojeće kopije ažuriraju pre nastupanja poslednje godine ovog milenijuma, zbog poznate i puno o njoj pričane »milenijumske grčke«, kako bismo izbegli eventualne posledice, premda je zaključak sekcije da kod nas ne treba očekivati neke drastičnije posledice pošto je kompjuterizacija u odnosu na razvijenije zemlje kod nas manje primenjena. Ukazano je na postojanje potrebe da se predloži i nacrti zakonskih tekstova i sudske prakse postavljaju na internet kako bi se učinile svima, pod jeftinim uslovima, dostupnim i da mogu uzeti učešća u svemu tome, bez obzira koliko ono bilo od malog značaja.

III – PRAVO NA IMOVINU

1. Svojina

*Dr DRAGOLJUB STOJANOVIĆ,
profesor Pravnog fakulteta u Kragujevcu*

Polazna poruka je konstatacija da je članom 51. Ustava SRJ zajemčeno pravo svojine. Sličnu formulaciju sadrži i član 22. švajcarskog